

Hoe minister Van Hijum jokkebrokt om het pensioendebat te overleven

Door [Eduard Bomhoff](#)

10 mei 2025

Geplaatst in [Pensioenen](#)

Volgende week dinsdag 13 mei beslist de Tweede Kamer of er een noodrem komt op het zogenoemde invaren in het nieuwe pensioenstelsel. Het gaat erom spannen, en Kamervoorzitter Martin Bosma heeft Doğukan Ergin van Denk nu al benoemd tot *'Kingmaker'*. Het lijkt erop dat 73 leden zeker vóór zo'n noodrem op de pensioenwet gaan stemmen, terwijl 71 leden vasthouden aan het invaren. Dan resteren de drie leden van de Partij voor de Dieren, in 2022 tegen de pensioenwet, en Denk, die met haar drie zetels de voorstanders van de noodrem aan een meerderheid kan helpen.

Denk stemde in 2022 tegen de nieuwe pensioenwet en Ergin aarzelt nu over de noodrem die Agnes Joseph (NSC) heeft voorgesteld. Ergin heeft gezegd dat hij vooral is geschrokken van het bedrag van 18 miljard euro dat door de voorstanders van het invaren wordt genoemd als de kosten van het niet-invaren: 'Ik vraag dus aan de minister of hij nader kan ingaan op die berekening van 18 miljard euro. Klopt die?'

De ambtenaren van pensioenminister Eddy van Hijum (NSC) weten hoe belangrijk de stem van Ergin nu is. Ze schreven dit antwoord voor hun minister: 'Het gaat dan om de kosten voor het in stand houden en het onderhoud van oude IT-platforms (...) en het verzorgen van de reguliere pensioencommunicatie en keuzebegeleiding. De kosten hiervoor betalen de deelnemers vanuit de premie. De situatie van twee verschillende uitvoeringssystemen (...) duurt enkele decennia, doordat het oude systeem erg langzaam uitfaseert en is gecijferd op een bedrag van 18 miljard.'

Zieke logica

Maar dat is bedrog. Dit is namelijk de zieke logica van de ambtenaren: stel een gezelschap maakt al heel lang jaarlijks een reis naar Bazel in Zwitserland voor de prestigieuze kunstbeurs. Vroeger altijd in twee bussen, maar nu kan het ook met twee cruiseschepen op de Rijn. Of misschien met één bus en één cruiseschip. Moderner en luxer, maar ook duurder en langzamer. De voorstanders van de cruise zijn doortrapt. Ze laten PricewaterhouseCoopers (PWC) uitrekenen wat het kost om toch nog ook een bus te laten rijden. Dat kost 3000 euro. En dan noemen ze die 3000 euro als de kosten van tegelijk reizen per bus en per schip, en vergeten expres dat ze met die bus een schip uitsparen. Dat is natuurlijk misleidend en toch is het precies waar minister Van Hijum zich toe verlaagt om maar het voorstel van zijn partijgenote Agnes Joseph in diskrediet te brengen. Ik vertrouw erop dat Doğukan Ergin en zijn fractiegenoten er doorheen zien.

Agnes Joseph probeert dergelijk bedrog al tegen te gaan sinds haar *maidenspeech* tijdens het pensioendebat van 17 januari 2024. Ze zei toen: 'Ik kom zelf uit de deelnemersadministratie. Dat was waar ik werkte. Pensioenfondsen hebben allemaal oude IT-systemen waar we nu 20 miljoen pensioen in hebben. Daar zit 1.500 miljard euro in voor 10 miljoen mensen. We moeten binnen vier jaar al die IT-systemen omzetten. (...) Ik weet niet of er meer mensen in de IT gezeten hebben, maar dit is niet realistisch. Er moet een wonder gebeuren wil dit lukken.'

In december 2024 had minister Van Hijum nog begrip voor haar zorgen en probeerde hij de Kamer gerust te stellen met de belofte dat professor Fieke van der Lecq, de regeringscommissaris transitie pensioenen, in januari 2025 zou komen met cijfers over de kosten van het invaren. Maar haar mager rapport van tien pagina zweeg over de kosten van dat invaren en kwam niet verder dan: 'Voortdurende aandacht voor de spankracht van mensen en organisaties is van belang.'

Tot elke prijs

Intussen heeft Joseph haar twee voorstellen voor een noodrem aanhangig gemaakt. De marsorder is nu dat ze tot elke prijs moet worden bestreden – en dus schreven de ambtenaren voor hun minister de misleidende tekst die ik al citeerde.

Laten de ambtenaren maar hopen dat de Kamerleden niet de moeite nemen om te checken waar de kostenpost van 18 miljard euro voor niet-invaren vandaan komt. Het bedrag staat namelijk in een rapport van PWC. Het internationale assurance- en (belasting)advieskantoor berekende voor 2023 een post van 550 miljoen voor het uitkeren van de 19 miljoen al bestaande pensioenen volgens het oude systeem (veel mensen hebben pensioen van meer dan één fonds). Dan maakt PWC een scenario voor het geval dat die 19 miljoen dossiers niet worden ingevaren. Dat spaart dus een enorm bedrag uit, maar die besparing valt buiten de onderzoeksopdracht.

Voor toekomstige jaren schat PWC geleidelijk de jaarlijkse kosten van de 19 miljoen 'oude' dossiers lager in, omdat mensen overlijden, totdat het bestand in 2073 is 'uitgestorven'. Tel al die kosten op over die vijftig jaar en je komt uit op 18 miljard euro. Dat is helemaal correct binnen de beperkte opdracht om alleen uit te rekenen hoeveel doorgaan met het oude systeem nog kost, en weg te laten hoe veel tegelijkertijd wordt uitgespaard in dit scenario door alleen nieuwe inkomende werknemers te onderwerpen aan een casinopensioen, maar dus geen enkel bestaand dossier om te bouwen.

Allesbehalve rooskleurig

Minister Van Hijum zorgt ondertussen dat blijft hangen dat de noodrem 18 miljard kost. Dat is echt heel misleidend, want per persoon is invaren nu en later natuurlijk veel duurder dan doorgaan met de oude wet. Een nieuw rapport van adviesbureau BDO geeft goed aan waarom: 'De korte termijn prognose [van het invaren] is allesbehalve rooskleurig (...). In het nieuwe stelsel moeten we die ene grote pot met rendement straks verdelen over allemaal individuele potjes. Niet één keer per jaar, maar in beginsel dagelijks.'

En daar komen de kosten van de overgang, het eenmalige 'echte' invaren, nog bovenop. We moeten voor alle gepensioneerden tientallen jaren teruggaan en per maand controleren hoeveel er die maand in hun pensioenpot was gestort. Het is ook niet zeker of de fondsen dergelijke historische gegevens – die in die vorm immers nooit nodig waren – nog wel hebben en foutloos kunnen aanleveren.

Gezichtsverlies

Tot slot. De kosten zijn natuurlijk belangrijk, maar nog belangrijker is dat het casinopensioen onzekerder en lager wordt dan de pensioenen in het bestaande systeem. Oudere deelnemers worden volgens het concept van De Nederlandsche Bank immers gedwongen om steeds meer te beleggen in staatsschuld in plaats van in gebouwen en bedrijven, en dat gaat ten koste van het rendement.

Als de deelnemers iets te zeggen krijgen, zullen ze volgens herhaald opinieonderzoek in overgrote meerderheid tegen de nieuwe pensioenwet stemmen. Die sterft dan af, en we kunnen verder met het oude systeem, terecht wereldwijd geroemd. Gezichtsverlies voor een klein aantal bobo's, maar voor de hoogte en de stabiliteit van de pensioenen de beste uitkomst.